

PESTPROTOCOL
GOEMAN BORGESIUSSCHOOL

Schooljaar 2021-2022

Inhoud

Inhoud	1
Doel van het pestprotocol.....	2
Inleiding.....	3
Plagen of pesten?	4
Het tijdig signaleren van pestgedrag.....	5
Het omgaan met pestgedrag.....	5
De vijfsporen-aanpak:	5
1. De leraar – signaleren en aanpakken	5
2. Hulp aan de pester	6
3. Hulp aan het gepeste kind.....	6
4. Hulp aan de zwijgende middengroep.....	7
5. Hulp aan de ouders	7
6. Stappenplan.....	8
Evaluatie	10
Vertrouwenscontactpersoon	10
Websites	10

Doel van het pestprotocol

Dit pestprotocol heeft als doel om alle kinderen zich bij ons op school veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan! Leerkrachten en ouders uit de MR onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

Inleiding

Op de Goeman Borgesiusschool hechten wij grote waarde aan een goed pedagogisch klimaat. Aan een goede sfeer wordt iedere dag gewerkt, want goed met jezelf en de anderen omgaan, gebeurt niet bij iedereen vanzelf. Veel leerlingen hebben hierbij extra ondersteuning nodig. Wij vinden de sfeer waarin een kind moet opgroeien van groot belang. Wij willen de leerlingen zoveel mogelijk veiligheid, structuur en duidelijkheid bieden. Pas als een kind zich veilig voelt, kan het zich ontwikkelen.

Vanuit onze SEO methode 'De Vreedzame School' dragen wij een aantal belangrijke afspraken uit. Kinderen, leerkracht, ander personeel en ouders leren wat nodig is om conflicten op een positieve manier op te lossen. Het programma leert alle betrokken mensen in de school om op een positieve manier met elkaar om te gaan en het geeft alle betrokkenen meer verantwoordelijkheid voor de klas en voor de school.

De onderwerpen die aan bod komen zijn gericht op saamhorigheid, het oplossen van conflicten, communicatie, gevoelens, mediatie en de verschillen tussen mensen. Met behulp van deze methode gaan wij regelmatig in gesprek met de leerlingen over het respectvol met elkaar omgaan.

Ook zijn er vanuit deze methode schoolbrede regels waarvan iedereen op de hoogte is en die iedereen ook uitdraagt. Deze afspraken worden per groep vertaald naar het niveau van de kinderen. We spreken kinderen, die zich niet aan de gemaakte afspraken houden, daarop aan.

Blok 1 We horen bij elkaar

Blok 2 We lossen conflicten zelf op

Blok 3 We hebben oor voor elkaar

Blok 4 We hebben hart voor elkaar

Blok 5 We dragen een steentje bij

Blok 6 We zijn allemaal anders

Regels van de school:

- Wij laten respect zien voor elkaar en elkaars spullen
- Wij benaderen elkaar positief
- Wij discrimineren niet en voorkomen incorrect taalgebruik
- Wij luisteren als de ander praat
- Wij zijn verantwoordelijk voor onze werkomgeving en het milieu
- Wij beslissen, waar mogelijk samen, over vaststellen en toepassen van regels
- Wij proberen problemen eerst zelf op te lossen
- Wij staan voor elkaar klaar als dat nodig is
- Wij zijn eerlijk tegen elkaar
- Wij zorgen voor rust in het gebouw
- Wij dragen in de groepen geen petten
- Wij dragen geen T-shirts met discriminerende teksten erop.

Ieder jaar doen we op de Goeman Borgesiusschool ook actief mee aan de Week Tegen Pesten. Binnen een actueel thema worden dan in iedere groep minimaal twee lessen gegeven, te vinden op www.weektegenpesten.nl. De Week Tegen Pesten vindt altijd plaats in de laatste week van september en maakt iedereen, kinderen en team, zo aan het begin van het schooljaar weer even bewust van pesten en vooral wat we ertegen kunnen doen.

Vanaf schooljaar 2021 – 2022 krijgen alle kinderen jaarlijks een Rots en Water training. Rots en Water is een psychofysieke sociale competentie training. Het programma bevat een vloeiende leerlijn van de sociaal-emotionele ontwikkeling. Op een eenvoudige, plezierige en speelse wijze worden kinderen geleid en begeleid in de ontwikkeling van belangrijke sociale- en communicatievaardigheden.

Naast de lessen in de groep kan er ook buiten de groep gewerkt worden aan sociale vaardigheden door middel van o.a. sociale vaardigheidstrainingen en speltherapie. Dit behoort tot het vaste aanbod van de school en wordt verzorgd door externe zorgverleners.;

Plagen of pesten?

Om een duidelijke definitie van pesten te geven, benoemen we eerst het verschil tussen plagen en pesten. Plagen is namelijk niet hetzelfde als pesten. De verschillen kun je zo kunnen aangeven.

plagen	pesten
gelijkwaardigheid	machtsverschil
Wisselende kinderen	Hetzelfde slachtoffer
humoristisch	kwetsend
Af en toe	Vaak/voortdurend

Een definitie van pesten op school luidt als volgt:

“Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen.”

Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig. Relatief nieuwe manieren van pesten zijn het digitaal en mobiel pesten. Kinderen of jongeren gebruiken dan het internet, via accounts op social media, of pesten elkaar door vervelende berichten via de mobiele telefoon te sturen.

Pesten komt helaas op iedere school voor. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school ook serieus willen aanpakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders).
 - De school moet proberen pestproblemen te voorkomen.
- Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan zal er overlegd worden over een andere aanpak, eventueel met hulp van externe instanties. Ook kan er advies gevraagd worden aan de schoolmaatschappelijk werkster. Haar naam staat vermeld in de schoolgids.

Het tijdig signaleren van pestgedrag

Leerkrachten zijn dagelijks in de groep en op het plein, alert op het gedrag dat een indicatie voor pestgedrag zou kunnen zijn. Met opmerkingen van leerlingen en ouders met betrekking tot mogelijk pestgedrag wordt adequaat omgegaan. Leerkrachten zijn alert op digitaal pesten en er wordt in de groepen besproken wat wel en niet kan op internet.

Tweemaal per jaar wordt de ZIEN lijst ingevuld in ParnasSys en worden er analyses gemaakt. Deze analyse kan voor de leerkracht aanleiding zijn om op individueel of op groepsniveau aandacht te besteden aan het voorkomen of oplossen van pestgedrag.

Het omgaan met pestgedrag

Indien er toch sprake is van pesten, gaan wij daar als school actief mee om.

Wij gaan uit van de aanbevelingen uit de hieronder beschreven vijfsporen-aanpak.

Deze is ontwikkeld door de landelijke organisaties voor ouders in het onderwijs.

De vijfsporen-aanpak:

1. De leraar – signaleren en aanpakken

Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn als eerste verantwoordelijk voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leraren worden zo nodig ondersteund door de Intern Begeleider en schoolleiding. De signalen worden in de leerlingbespreking besproken, er worden handelingsafspraken over geformuleerd en het wordt in Parnassys gezet.

2. Hulp aan de pester

Er wordt met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak), om vervolgens de gevoeligheid voor wat hij met het slachtoffer uithaalt te vergroten. Daarna zullen er afspraken worden gepland en zal er een evaluatiemoment worden afgesproken. Afhankelijk van de ernst van het pestgedrag zullen ouders er direct bij worden betrokken. De begeleiding van de pester kan er als volgt uitzien:

- ✓ Praten: zoek naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen);
- ✓ Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is op de gepeste;
- ✓ Excuses aan laten bieden;
- ✓ Contact tussen ouders en school: elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind: wat is de oorzaak van het pesten? Handelingsafspraken worden genoteerd in Parnasyss gezet.

Pestgedrag heeft vaak een duidelijke aanleiding. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van:

- ✓ Een problematische thuissituatie;
- ✓ Voortdurend gevoel van anonimiteit;
- ✓ Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt;
- ✓ Voortdurend met elkaar de competitie aangaan;
- ✓ Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

Bij ernstiger problematiek kan externe hulp worden ingeschakeld. Dit gaat altijd via onze Intern Begeleiders. Samen kan dan besloten worden om bijvoorbeeld hulp in te schakelen van de schoolmaatschappelijk werkster, sociale vaardigheidstrainingen, jeugdgezondheidszorg, huisarts, of de GGD.

3. Hulp aan het gepeste kind

Uiteraard heeft het slachtoffer ook hulp nodig. Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel kind gaat zelf uitdagen. Beide vormen van gedrag zijn een 'reactie op uitstoting' en heeft het kind zichzelf aangeleerd. Dit gedrag kan afgeleerd worden met bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, zelfverdediging en kanjertraining. Zo leert het kind voor zichzelf op te komen en dat het er mag zijn.

De begeleiding van het gepeste kind kan er verder zo uitzien:

- ✓ Medeleven tonen door te luisteren en te vragen
- ✓ Nagaan hoe het kind reageert op het pesten, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten;
- ✓ Proberen het kind te leren hoe hij/zij kan reageren als het nog een keer gebeurt. (niet huilen of boos worden). Deze reactie met de leerling oefenen;
- ✓ Nagaan welke oplossing het kind zelf wil;
- ✓ Sterke kanten van het kind benadrukken;
- ✓ Praten met de ouders van het gepeste kind;

Het is onverstandig het gepeste kind over te beschermen, door hem/haar naar school te brengen of continu binnen te laten in de pauzes. Hiermee plaats je het gepeste kind in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs erger kan worden.

4. Hulp aan de zwijgende middengroep

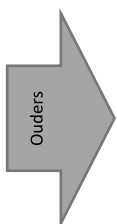

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen pesten te maken, zijn de volgende acties mogelijk;

- Pesten aan de orde stellen in de klas, bijvoorbeeld door het onderwerp 'pesten' regelmatig te laten terugkomen;
- Wanneer pesten wordt behandeld in de klas is het raadzaam geen pestsituatie uit de klas als uitgangspunt te nemen.
- Via een rollenspel verschillende situaties na spelen om te laten inzien hoe het voelt om te worden buitengesloten.

Zowel Vreedzame School als Rots en Water hebben hier talloze ideeën en activiteiten voor.

5. Hulp aan de ouders

In de brochure 'Pesten op school, hoe ga je er mee om?' staan de volgende adviezen voor ouders. Er wordt onderscheid gemaakt tussen ouders van gepeste kinderen, ouders van pesters en alle andere ouders. Pesten is namelijk niet alleen het probleem van de ouders van gepeste of pestende kinderen. Een veilig klimaat willen we allemaal.

Ouders van gepeste kinderen:

- ✓ Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- ✓ Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeer contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken;
- ✓ Pesten op school kunt u direct met de leerkracht bespreken;

- ✓ Door positieve stimulering kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen;
- ✓ Stimuleer uw kind tot het doen van buitenschoolse activiteiten, zoals een sport.

Ouders van pesters:

- ✓ Neem het probleem van uw kind serieus;
- ✓ Raak niet in paniek, elk kind loopt kans een pester te worden;
- ✓ Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- ✓ Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- ✓ Besteed extra aandacht aan uw kind;
- ✓ Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind;
- ✓ Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

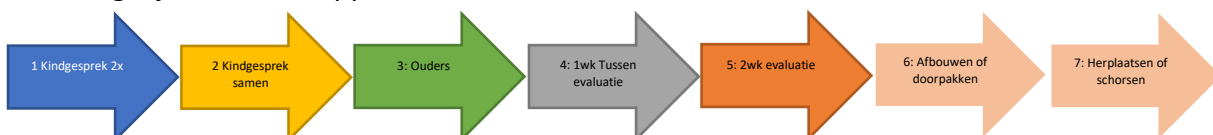
Alle andere ouders:

- ✓ Neem de ouders van het gepeste kind serieus;
- ✓ Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;
- ✓ Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag;
- ✓ Geef zelf het goede voorbeeld;
- ✓ Leer uw kind voor anderen op te komen;
- ✓ Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

6. Stappenplan

Vooraf: Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden en te worden geverifieerd!

Op het moment dat een leerling, ouder of collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te laten stoppen.

Stap 1:

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest en de leerling die gepest wordt. Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. Indien wenselijk kan de leerkracht de ib-er op de hoogte stellen. Het team wordt ook op de hoogte gesteld, in verband met toezicht op het plein.

Stap 2:

De leerkracht heeft een gezamenlijk gesprek met de pester en de gepeste. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. Er worden concrete afspraken gemaakt om het pestgedrag te stoppen. Als er meerdere kinderen bij betrokken zijn, zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem. Er zal worden aangegeven dat het melden van pestgedrag geen klikken is. Binnen één week vindt de eerste evaluatie plaats. De leerkracht observeert nauwkeurig gedurende die week. Alle acties en afspraken dienen er op gericht te zijn om het pesten onmiddellijk te stoppen en het gedrag te veranderen.

Stap 3:

In geval dat de ouders melding hebben gedaan van pestgedrag wordt het teruggekoppeld naar ouders. De gemaakte afspraken worden met de ouders besproken. Na de eerste evaluatie zal weer contact worden opgenomen met de ouders. Als de leerkracht de situatie als 'ernstig' inschat en de ouders hebben geen melding gedaan, wordt er ook contact opgenomen met de ouders.

Stap 4:

Gesprek met de pester en de gepeste. (samen of afzonderlijk) Is het gelukt om de afspraken na te komen? Zo ja: afspraken handhaven en na een week opnieuw evalueren. Zo nee: analyse opstellen, waardoor is het mis gegaan? Leerkracht overlegt met ib-er, er wordt een handelingsplan opgesteld. Team en ouders worden op de hoogte gebracht.

Stap 5:

Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen leerkracht en leerlingen. Er wordt verslag uitgebracht aan de ib-er. Zijn de effecten positief, dan kan het langzaam afgebouwd worden. Zo niet, kan er een nieuw handelingsplan gemaakt worden en kan externe deskundigheid ingeschakeld worden. Bij aanhoudend pestgedrag kan de schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts of de schoolmaatschappelijk werkster worden ingeschakeld.

Stap 6:

Deze stap is alleen nodig wanneer het pesten niet stopt. Er volgt een gesprek met alle ouders uit de groep over het pestprobleem. Dit is vooral belangrijk als er sprake is van een grote zwijgende groep onder de klasgenoten die niet op het pestgedrag durft te reageren. Dit gesprek wordt geleid door de ib-er of een lid van de directie. De leerkracht(en) van de groep zijn op die avond ook aanwezig.

Stap 7:

In het uiterste geval kunnen er nog twee acties ondernomen worden:

Een leerling (pester of gepeste) tijdelijk in een andere groep plaatsen of de pester schorsen voor maximaal vijf dagen. Hoe dit werkt staat beschreven in het verzuimbeleid.

Evaluatie

Dit pestprotocol is door het team, de directie en de MR vastgesteld en wordt elk jaar geëvalueerd door de leerkrachten en indien nodig aangepast door de vertrouwenspersonen. Het protocol wordt daarna weer goedgekeurd en vastgesteld met instemming van de MR.

Vertrouwenscontactpersoon

Wanneer kinderen, leerkrachten of ouders zich niet gehoord voelen of anderszins vinden dat hun klacht met betrekking tot pesten niet serieus wordt genomen kunnen zij contact opnemen met de vertrouwenscontactpersonen van de Goeman Borgesiusschool. In schooljaar 2021 – 2022 zijn dit Jermaine Bergtop, j.bergtop@goemanborgesiusschool.nl, en Saskia van Tienen, s.vantienen@goemanborgesiusschool.nl.

Een eventuele vervolgstap zou zijn om contact op te nemen met de onafhankelijk externe vertrouwenspersoon, Pepita David.

Websites

Voor meer informatie over pesten, kunt u kijken op:

www.devreedzameschool.nl

www.rotsenwater.nl

www.weektegenpesten.com

www.pestweb.nl

<http://www.nji.nl/Pesten>

www.schoolveiligheid.nl/thema/pesten-in-het-primair-onderwijs/#over-pesten

